

Spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov

Európska únia zaviedla spoločné pravidlá v oblasti poľnohospodárskych trhov. Tieto pravidlá sa týkajú najmä verejných intervencií na trhoch, režimov kvót a finančnej pomoci, obchodných a výrobných noriem, ako aj obchodu s tretími krajinami.

AKT

Nariadenie Rady (ES) č. [1234/2007](#) z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) [[pozri pozmeňujúci\(-e\) a doplňujúci\(-e\) akt\(-y\)](#)].

SÚHRN

Pre niektoré poľnohospodárske sektory na európskej úrovni určuje právny rámec spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov. Tieto poľnohospodárske sektory sú uvedené v prílohách I a II k tomuto nariadeniu.

Európska únia takisto ustanovuje **spoločné pravidlá** týkajúce sa riadenia poľnohospodárskych trhov, obchodných noriem pre poľnohospodárske výrobky, ako aj pre vývoz a dovoz do Európskej únie (EÚ).

VNÚTORNÝ TRH

Intervencie na trhu

V záujme zabezpečenia stability trhov a primeranej životnej úrovne pre poľnohospodárov sa vytvoril mechanizmus podpory cien súbežne so zavedením [režimov priamej podpory](#).

Tento mechanizmus prihliada na rôzne potreby v každom z týchto poľnohospodárskych sektorov, ako aj na ich vzájomnú závislosť. Opatrenia majú formu:

- **verejných intervencií** na trhoch s poľnohospodárskymi výrobkami;
- vyplácania **pomoci na súkromné skladovanie** výrobkov sektorov obilnín, ryže, cukru, olivového oleja a stolových olív, hovädzieho a teľacieho mäsa, mlieka a mliečnych výrobkov, bravčového mäsa a ovčieho a kozieho mäsa.

Osobitné intervenčné opatrenia

Európska únia môže prijať výnimočné opatrenia na podporu ohrozených trhov. Tieto opatrenia sú potrebné napríklad v prípade šírenia choroby zvierat alebo prírodnej katastrofy, ktorých vplyv sa odzrkadlí na poľnohospodárskych trhoch.

Systemy kvót

Na cukor a mlieko sa vzťahujú **vnútroštátne výrobné kvóty**. Členské štáty ich rozdelia medzi výrobné podniky. Toto nariadenie vymedzuje najmä prenos kvót v rámci viacerých výrobných podnikov a správu nadbytočnej výroby. Okrem iného zahŕňa aj poplatky členských krajín pre výrobcov.

Režimy pomoci

Pomoci sa vzťahujú na nasledujúce sektory:

- cukor (opatrenia na výrobnú náhradu);
- mlieko a mliečne výrobky, olivový olej a stolové olivy, ovocie a zelenina, ako aj na včelárske výrobky;
- školské ovocné a mliečne programy;
- sektor vína a sektor chmeľu;
- chov húseníc priadky morušovej.

OBCHODOVANIE A VÝROBA

Na niektoré poľnohospodárske výrobky môže Komisia uložiť obchodné normy. Tieto normy sa môžu týkať napríklad kvality výrobkov, ich balenia, skladovania alebo aj prepravy.

Toto nariadenie ukladá dodatočné pravidlá pre sektor vín týkajúce sa výroby a uvádzania výrobkov, ktoré sú chránené **chráneným označením**, na trh. Tieto chránené označenia predstavujú zapísané označenia pôvodu, geografické označenia a tradičné pojmy. Nariadenie opisuje postup podávania žiadostí, ktorý musia dodržať výrobcovia, ktorí chcú získať takéto označenie.

Organizácie výrobcov a medziodborové organizácie

Nariadenie stanovuje pravidlá týkajúce sa uznávania a fungovania organizácií výrobcov a medziodborových organizácií.

Organizácie výrobcov musia predovšetkým dokázať vytvoriť spoločné programovanie výroby a prispôbiť ho dopytu.

Medziodborové organizácie ako také nemusia byť nevyhnutne zložené z výrobcov. Môžu združovať zástupcov hospodárskych činností súvisiacich s výrobou, uvádzaním na trh alebo so spracovaním poľnohospodárskych výrobkov. Cieľom medziodborových organizácií je najmä optimalizovať výrobné náklady a náklady na spracovanie výrobkov.

OBCHOD S TRETÍMI KRAJINAMI

Pri obchode s tretími krajinami je vo všeobecnosti zakázané zavádzať nielen poplatok s rovnakým účinkom ako vývozné clo, ale aj obmedzenia týkajúce sa množstva alebo opatrenia s podobným účinkom.

Dovoz

Komisia má právo vyžadovať predloženie **dovozných povolení** v prípade týchto výrobkov niektorých sektorov: obilniny, ryža, cukor, osivá, olivový olej a stolové olivy, ľan a konopa, čerstvé a spracované ovocie a zelenina, banány, víno, živé rastliny, hovädzie a teľacie mäso, bravčové mäso, ovčie a kozie mäso, hydinové mäso, mlieko a mliečne výrobky, vajcia a etylalkohol poľnohospodárskeho pôvodu.

Na tieto výrobky sa vzťahujú clá podľa Spoločného colného sadzobníka na dovoz výrobkov a v prípade niektorých z nich aj osobitné ustanovenia. V niektorých prípadoch sa môžu zrušiť dovozné clá alebo sa môžu uplatniť dodatočné clá.

Tieto osobitné ustanovenia sa vzťahujú najmä na dovoz zmesi obilnín alebo ryže alebo na obilniny a ryžu, pričom dovozné clo sa stanovuje na základe zloženia zmesi. Okrem toho sa na cukor vzťahuje zvýhodnený režim a v prípade konopy a chmeľu je stanovených niekoľko podmienok dovozu.

Komisia môže tiež stanoviť **dovozné colné kvóty**, t. j. obmedzenia týkajúce sa množstva tovaru, ktorý môže byť dovezený so zníženým clo. Dovozné colné kvóty patria do kompetencie Komisie, ktorá ich spravuje tak, aby zabránila akejkoľvek diskriminácii.

Vývoz

Komisia má právo vyžadovať predloženie **vývozných povolení** v prípade výrobkov sektora obilnín, ryže, cukru, olivového oleja a stolových olív, čerstvého a spracovaného ovocia a zeleniny, vína, hovädzieho a telacieho mäsa, bravčového mäsa, ovčieho a kozieho mäsa, hydinového mäsa, mlieka a mliečnych výrobkov, vajec a etylalkoholu poľnohospodárskeho pôvodu.

Vývoz niektorých výrobkov môže podliehať **vývozným náhradám**, ktoré pokrývajú rozdiel medzi svetovými trhovými cenami a cenami na trhoch EÚ. Tieto náhrady sa môžu líšiť v závislosti od miesta určenia a Komisia ich pravidelne aktualizuje na základe vývoja na trhoch v Únii a na svetových trhoch. Vývozné náhrady týkajúce sa uskladneného sladu, obilnín a hovädzieho a telacieho mäsa sú regulované špecifickými ustanoveniami.

Správa vývozných náhrad v sektore mlieka a mliečnych výrobkov a osobitné zaobchádzanie pri dovoze v tretích krajinách takisto podliehajú regulácii.

Hospodárska súťaž

Uplatňuje sa európske právo hospodárskej súťaže. V článku 176 nariadenia sú uvedené výnimky, v rámci ktorých Komisia toleruje dohody alebo dohodnuté postupy. Podobné výnimky stanovuje nariadenie aj v sektoroch ovocia a zeleniny a tabaku.

Okrem toho sa v poľnohospodárskych sektoroch zo zásady uplatňuje európsky režim štátnej pomoci. Nariadenie stanovuje aj osobitné ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci v sektoroch mlieka a vína.

Komitológia

Riadiaci výbor pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov ([EN](#)).

Kontext

Pred prijatím tohto nariadenia každý sektor disponoval vlastnou spoločnou organizáciou trhu. V tom istom čase existovalo na európskej úrovni množstvo organizácií poľnohospodárskych trhov. Súčasný právny rámec zjednodušuje a zjednocuje rozličné právne predpisy, ktoré platili v minulosti.